

Mallorca frena la construcció

Imatge d'una zona densament urbanitzada a la costa mallorquina. Un equip de la Universitat de les Illes Balears estudia un nou fenomen, l'"angoixa residencial", que fa que cada cop més balears hagin de sortir de les illes aclaparats per l'allau de gent.

El Consell de Mallorca, governat pel PSIB, PSM i UM ha aprovat una moratòria urbanística que impedirà la construcció de 120.000 noves places. Una mesura restrictiva que ha rebut la dura oposició del govern de Jaume Matas i dels municipis amb batlle del PP.

La setmana passada un diari local mallorquí, *El Día del Mundo*, publicava una curiosa notícia. Un equip de geògrafs de la Universitat de les Illes Balears (UIB) dirigits pel catedràtic Pere Salvà, estudien un fenomen nou anomenat l'"angoixa residencial", que afecta d'una forma creixent els ciutadans de Mallorca i Balears. De què es tracta? Doncs que el resident, davant l'allau de gent que envaeix les Illes durant els mesos de temporada alta —que cada cop és més llarga— comença a sentir un angoixa insuportable. La massificació de la urbanització i del turisme ha fet que no hi hagi cap racó a Mallorca on no s'hi trobin gerna-

tot tipus. Així, a poc a poc, el resident necessita sortir cada vegada més a "prendre l'aire" i, per això, fa més viatges fora de Balears. Segons el diari esmentat, la contractació de viatges dels residents balears cap a l'exterior creix de forma imparable: un 30% entre 1998 i 1997, i un percentatge sostingut al llarg dels darrers quatre o cinc anys entre el 8% i el 10%.

Si aquesta angoixa residencial existeix o no, ja es veurà quan la UIB acabi l'estudi, però no hi ha dubte que les causes són una dramàtica realitat. Les Illes Balears són, en aquests moments, la comunitat de l'estat que presenta una densitat de població més elevada, segons un estudi realitzat

per Unió Mallorquina: les Illes tenen 156 habitants per quilòmetre quadrat, mentre que a la resta de l'estat la mitjana és de 78. O sigui, les Balears tenen el doble de densitat poblacional.

Quant al creixement de població, lògicament, les xifres van en consonància amb la densitat. És a dir, les Balears són un focus permanent d'atracció de gran quantitat de mà d'obra treballadora de la Península —i països africans— que en la seva majoria té la intenció de quedar-se a residir a les Illes. Entre 1991 i 1996, segons el cens oficial, Mallorca va incrementar la seva població en 40.000 nous habitants, dels quals només 8.000 provenien del creixement vegeta-

tiu, mentre que els 32.000 residents eren nous residents immigrants. Tenint en compte que segons tots els indicis la immigració econòmica que arriba a Mallorca i a Balears no solament no s'ha estancat, sinó que ha augmentat els darrers anys, s'esperen amb temor els resultats del cens del 2001. Per altra banda, la colònia residencial estrangera, especialment alemanya, no para de créixer i en aquests moments es pot situar entorn dels 50.000 residents.

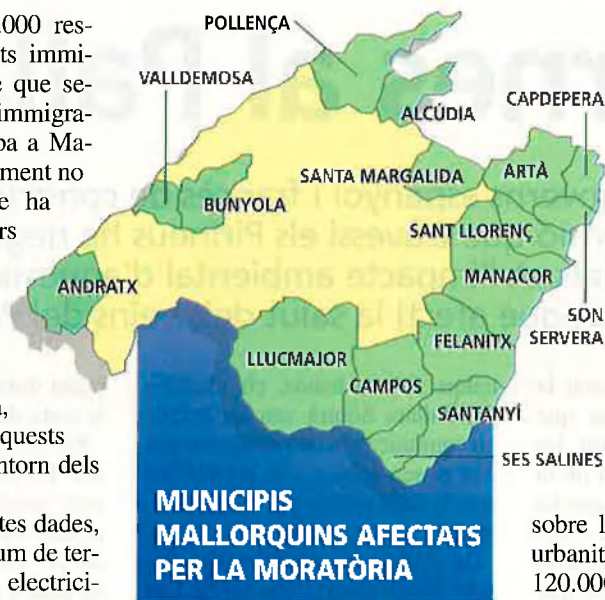
En vista de totes aquestes dades, que fan suposar un consum de territori i recursos (aigua, electricitat...) creixent i fins i tot descontrolat, les institucions començaren a plantejar-se la possibilitat d'afrontar el problema.

Durat la primavera i estiu passat, polítics de tots els grups començaren a parlar de la necessitat d'establir un "sostre poblacional" mitjançant una política urbanística restrictiva.

A finals del mes d'agost el president Jaume Matas (PP) oferí un pacte urbanístic al PSIB-PSOE que resultà un intent de rebenar el Pacte de Progrés (PSIB, PSM i UM) que governa el Consell de Mallorca. La resposta del Consell a les falses mesures restrictives del Govern balear ha estat l'aprovació, el passat dilluns dia 5, d'una històrica moratòria urbanística que per primera vegada reduirà la capacitat constructiva a Mallorca.

La moratòria. PSIB, PSM i UM van negociar aquesta moratòria durant molt de temps. Segons fonts d'aquests partits consultades per aquest setmanari una de les condicions del PSM per no trencar definitivament el Pacte de Progrés el juny de 1996 (després d'una crisi entre PSM i UM) va ser precisament l'aprovació de la moratòria.

Quan a finals del mes d'agost el president Matas es veié amb el portaveu socialista Francesc Antich per intentar arribar a un pacte urbanístic, la moratòria del Consell estigué en perill, però ben

La moratòria afecta 2.300 hectàrees, amb obres projectades a setze municipis per acollir 120.000 places.

aviat el PSIB veié que el Govern balear no tenia intencions reals d'aturar el creixement urbanístic. Matas ho digué inicialment, i fins i tot parlà d'una moratòria, però al cap d'una setmana ja deia que l'única moratòria possible solament seria aplicable a les zones no construïdes ni planejades. Munar, des del Consell, contestava que una "moratòria sobre el que no existeix, no és res". El PSIB i el PSM s'hi pronunciaren en termes semblats. Era evident que els tres partits que governen el Consell no coincidien en res amb la idea que expressava el president Matas.

El divendres dia 2, el servei de premsa del Consell de Mallorca convocaven telefònicament, i per aquell mateix matí, tots els mitjans. Una conferència de premsa sorpresa. Cap a migdia es revelava

el motiu de tant de misteri i secret: el responsable d'Urbanisme del Consell, Francesc Quetglas (PSIB), acompanyat pels vice-presidents primer, Francesc Triay (PSIB), i segon, Pere Sampol (PSM), i per la presidenta de la institució, Maria Antònia Munar (UM), anunciaven l'acord d'aprovar el següent dilluns la moratòria urbanística que afectaria 2.300 hectàrees de terreny,

sobre les quals hi ha projectades urbanitzacions per acollir fins a 120.000 places, i que estan situades en setze municipis de Mallorca.

El plenari del Consell del dilluns dia 5 va ser bastant tempestuós i d'un durada excepcional. El PP, revelant clarament que el discurs proteccionista del govern de Jaume Matas era pura façana, s'oposava rotundament a la moratòria, amb l'excusa dels drets urbanístics adquirits pels promotors i aixecant la por a indemnitzacions milionàries. Tot i així, el govern del Consell, PSIB-PSM-UM, amb el suport extern d'EU, aprovaven, amb el vot contrari del PP, la moratòria. La resposta conservadora no es va fer esperar.

Des del Govern balear, el conseller de Medi Ambient, Miquel Ramis, dubtava de la legalitat de la moratòria i anunciava una pregunta al Consell Consultiu. El president del PP balear i conseller de Foment, Joan Verger, no era tan discret i qualificava la moratòria de "nyarro jurídic". Tots els batlles del PP afectats anunciaren la seva oposició a la moratòria i la possibilitat de recórrer judicialment en contra. Al capdavall, els anuncis del Govern de prendre mesures restrictives no tenien fonament, com ha demostrat la resposta del PP a la moratòria del Consell insular. El PP, doncs, s'ha manifestat radicalment contrari a qualsevol intent mínimament restrictiu.

Miquel Payeras

Situació dels setze municipis afectats per la moratòria urbanística decretada pel Consell de Mallorca. Com es pot observar, són bona part dels municipis del Llevant, la zona de més creixement urbanístic per mor de l'exploració turística.